

Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego

Podstawy prawa cywilnego

Joanna Ablewicz

Kwalifikacja A.68.1

Podręcznik do nauki zawodu

TECHNIK ADMINISTRACJI

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: **dr Katarzyny Kozłowskiej, mgr Anny Kordzikowskiej, mgr Grażyny Wysockiej**.
Typ szkoły: **szkoła policealna**.

Zawód: **technik administracji**.

Kwalifikacja: **A. 68. Obsługa klienta w jednostkach administracji**.

Część kwalifikacji: **1. Przygotowywanie dokumentów na podstawie prawa pracy i prawa cywilnego**.

Rok dopuszczenia: 2013.

Podręcznik szkolny dotowany przez Ministra Edukacji Narodowej.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I

ISBN 978-83-02-13552-1 (Część 2)

ISBN 978-83-02-13553-8 (Całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Barbara Jaworska** (redaktor koordynator),
Katarzyna Iwaniuk (redaktor merytoryczny), **Agnieszka Wiąckowska** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. angielski), **Magdalena Wessel-Zasadzka** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. niemiecki)

Konsultacje: **dr Olga Maria Piaskowska, mgr Beata Starosta**

Redakcja językowa: **Anna Kapuścińska**

Redakcja techniczna: **Maria Dylewska**

Projekt okładki: **Grafos**

Zdjęcie na okładce: **Ivanagott/Shutterstock.com**

Fotoedycja: **Agata Bażyńska**

Skład i łamanie: **Reontra Studio Graficzne**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

Tel.: 22 576 25 00

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN Sp. z o.o.

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

Wprowadzenie	6
--------------------	---

I. Prawo i postępowanie cywilne

1 Wprowadzenie do prawa cywilnego	8
1.1. Pojęcie, źródła i zasady prawa cywilnego	8
1.1.1. Źródła prawa cywilnego	9
1.1.2. Zasady prawa cywilnego	11
1.1.3. Domniemanie	12
1.2. Pojęcie i źródła stosunku cywilnoprawnego	13
1.3. Podmioty stosunku prawnego	15
1.3.1. Osoba fizyczna	15
1.3.2. Osoby prawne	22
1.3.3. Przedsiębiorcy, konsumenci	24
1.3.4. Firma	25
1.3.5. Przedstawicielstwo, pełnomocnictwo i prokura	27
1.4. Przedmiot stosunku cywilnoprawnego	32
1.4.1. Części składowe rzeczy i przynależności	34
1.4.2. Pożytki	34
1.4.3. Przedmioty inne niż rzeczy	35
1.5. Czynności cywilnoprawne	37
1.5.1. Forma czynności cywilnoprawnych	39
1.5.2. Oświadczenie woli	39
1.5.3. Forma oświadczeń woli	42
1.6. Umowy	45
1.7. Warunek, termin, przedawnienie roszczeń	48
1.7.1. Warunek	49
1.7.2. Termin	49
1.7.3. Przedawnienie roszczeń	50
1.7.4. Prekluzja	52
2 Prawo rzeczowe	55
2.1. Własność	55
2.1.1. Wiadomości ogólne, ograniczenia własności	55
2.1.2. Sposoby nabycia i utraty własności	58
2.1.3. Współwłasność	60
2.1.4. Ochrona własności	61
2.2. Użytkowanie wieczyste	62
2.3. Prawa rzeczowe ograniczone	62
2.4. Prawa zastawnicze	66
2.4.1. Hipoteka	67
2.4.2. Zastaw	69
2.5. Posiadanie	72
2.5.1. Definicje, wiadomości ogólne	72
2.5.2. Domniemania związane z posiadaniem	74
2.5.3. Nabycie posiadania	74
2.5.4. Ochrona posiadania	75
2.6. Księgi wieczyste	76
2.6.1. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych	77
2.6.2. Odpisy z ksiąg wieczystych	78
3 Zobowiązania	80
3.1. Wiadomości ogólne	80
3.1.1. Wielość wierzycieli lub dłużników	81
3.1.2. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	81
3.1.3. Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej i umowa o świadczenie przez osobę trzecią	82
3.1.4. Powstanie zobowiązań	83
3.1.5. Ochrona wierzyciela	85
3.2. Świadczenie	85

3.2.1.	Rodzaje świadczeń	85
3.2.2.	Odsetki	87
3.2.3.	Naprawienie szkody	87
3.3.	Umowy zobowiązaniowe	89
3.3.1.	Treść umów	90
3.3.2.	Umowa przedwstępna	91
3.3.3.	Wzorce umowy i umowy konsumenckie	92
3.4.	Czyny niedozwolone	95
3.4.1.	Odpowiedzialność za własne czyny	95
3.4.2.	Odpowiedzialność za cudze czyny	96
3.4.3.	Odpowiedzialność organów władzy publicznej	97
3.4.4.	Odpowiedzialność za zwierzęta i rzeczy	98
3.4.5.	Odpowiedzialność związana z użyciem sił przyrody	99
3.4.6.	Naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym	99
3.4.7.	Zadośćuczynienie	101
3.4.8.	Zapobieżenie szkodzie	101
3.5.	Bezpodstawne wzbogacenie	101
3.6.	Wykonanie i wygaśnięcie zobowiązań	103
3.6.1.	Dowód spełnienia świadczenia	105
3.6.2.	Niewykonanie zobowiązania	106
3.6.3.	Dodatkowe zastrzeżenia umowne	107
3.6.4.	Wygaśnięcie zobowiązań	108
3.7.	Rodzaje umów cywilnoprawnych	109
3.7.1.	Umowa sprzedaży	110
3.7.2.	Zamiana	113
3.7.3.	Umowa o dzieło	114
3.7.4.	Umowa zlecenia	116
3.7.5.	Darowizna	117
3.7.6.	Umowa najmu i dzierżawy	117
3.7.7.	Pożyczka	123
3.7.8.	Umowa kredytu	123
3.7.9.	Umowa leasingu	123
3.7.10.	Umowa dostawy	124
3.7.11.	Umowa przewozu	124
4	Prawo spadkowe	127
4.1.	Pojęcia podstawowe	127
4.2.	Dziedziczenie testamentowe	129
4.2.1.	Powołanie spadkobiercy	131
4.2.2.	Rodzaje testamentów	133
4.3.	Dziedziczenie ustawowe	136
4.4.	Zachowek	139
4.5.	Przyjęcie i odrzucenie spadku	141
4.6.	Stwierdzenie nabycia spadku, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	142
4.7.	Odpowiedzialność za długi spadkowe i dział spadku	143
5	Postępowanie cywilne	145
5.1.	Wiadomości wprowadzające	145
5.1.1.	Rodzaje postępowań cywilnych	147
5.2.	Sąd	149
5.2.1.	Właściwość rzeczowa	149
5.2.2.	Właściwość miejscowa	150
5.2.3.	Skład sądu	151
5.2.4.	Wyłączenie sędziego	152
5.3.	Podmioty postępowania	153
5.3.1.	Wiadomości wprowadzające	153
5.3.2.	Współuczestnictwo w sporze, interwencja, przyzpozwanie	154
5.3.3.	Strona	155
5.3.4.	Pełnomocnictwo, przedstawicielstwo	157

5.4. Postępowanie przed sądem I instancji	161
5.4.1. Wiadomości wprowadzające	161
5.4.2. Dowody	168
5.4.3. Mediacja i postępowanie pojednawcze	173
5.4.4. Wszczęcie postępowania, rozprawa, zawieszenie postępowania	174
5.4.5. Postawa pozwanego	177
5.4.6. Orzeczenia	178
5.4.7. Postępowania odrębne	184
5.4.8. Postępowanie nieprocesowe	192
5.5. Środki kontroli orzeczeń w postępowaniu cywilnym	202
5.5.1. Wiadomości wprowadzające	202
5.5.2. Apelacja	202
5.5.3. Zażalenie	204
5.5.4. Skarga kasacyjna	206
5.5.5. Wznowienie postępowania, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	208
5.6. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne	210
5.6.1. Postępowanie zabezpieczające	210
5.6.2. Postępowanie egzekucyjne	211
5.7. Międzynarodowe postępowanie cywilne	212
5.8. Sąd polubowny (arbitrażowy)	213
5.9. Koszty sądowe w sprawach cywilnych	214
5.9.1. Opłaty i wydatki	214
5.9.2. Zwolnienie od kosztów sądowych	215

II. Prawo rodzinne i opiekuńcze

6 Podstawowe definicje z zakresu prawa rodzinnego	218
7 Małżeństwo	220
7.1. Wiadomości ogólne	220
7.1.1. Małżeństwo o podwójnym skutku (konkordatowe)	221
7.2. Przeszkody do zawarcia małżeństwa	222
7.3. Prawa i obowiązki małżonków	226
7.4. Małżeńskie ustroje majątkowe	227
7.5. Ustanie małżeństwa	229
7.5.1. Rozwód	229
7.5.2. Separacja	231
8 Stosunki pomiędzy rodzicami a dzieckiem	233
8.1. Pokrewieństwo, powinowactwo	233
8.2. Pochodzenie dziecka	233
8.2.1. Sądowe ustalenie ojcostwa	237
8.3. Stosunki między rodzicami a dziećmi	238
8.4. Przyniesienie (adopcja)	241
8.4.1. Wiąż między przysposobionym a przysposabiającym	242
8.4.2. Nazwisko	242
8.4.3. Skutki przysposobienia	242
8.5. Obowiązek alimentacyjny	243
8.5.1. Zakres świadczeń alimentacyjnych	244
8.5.2. Procedura dochodzenia alimentów	245
9 Opieka i kuratela	247
9.1. Opieka	247
9.1.1. Zwolnienie opiekuna	248
9.2. Kuratela	248
Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim	251
Wykaz skrótów	258
Literatura	259